

**МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ «МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД У ВЕДЕННІ
ПАЦІЄНТІВ ІЗ ПРОФЕСІЙНОЮ ТА ПРОФЕСІЙНО ОБУМОВЛЕНОЮ
ПАТОЛОГІЄЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ»**

DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.10606893>

ОРГАНІЗАТОРИ

**Одеський національний медичний університет
Департамент охорони здоров'я Одеської обласної державної адміністрації
Громадська організація «Всеукраїнська асоціація лікарів-профпатологів та
лікарів медицини праці»**

Дата проведення: 29.06.2023 – 30.06.2023 р.

Місце проведення: ОНМедУ, онлайн (дистанційно), платформа Zoom

Час проведення: 9.30 – 17.00

Для лікарів зазначених спеціальностей:

професійна патологія, загальна практика сімейна медицина, терапія, гігієна праці, інфекційні хвороби, фтизіатрія, клінічна лабораторна діагностика, загальна гігієна, медична психологія, психіатрія, суднова медицина, кардіологія, хірургія, отоларингологія, офтальмологія, неврологія, акушерство і гінекологія, дерматовенерологія, судово-медична експертиза, організація і управління охороною здоров'я, токсикологія

ПЛАН ЗАХОДУ:

29.06.2023 р.

9.30-10.00 Реєстрація учасників

10.00-10.15 Вітальне слово учасникам з нагоди відкриття – Академіка Національної Академії медичних наук України Запорожана В.М.

10.15-10.30 «Реалізація принципів наукової концепції «Медицини граничних станів» в умовах воєнного часу» Доповідач: Коробчанський В.О. д.мед.н., професор, академік НАН Вищої освіти України, завідувач кафедри гігієни та екології Харківського національного медичного університету.

10.30-10.45 «Сучасний діагноз в професійній патології (туберкульоз медичного працівника)» Доповідач: Гречківська Н.В., головний експерт з профпатології ДЗО м.Києва, д.мед.н., професор ІПО НМУ імені О.О.Богомольця.

10.45-11.00 «Головна умова збереження здоров'я моряків – відтворення та реставрація роботи державної СЕС України на водному транспорті». Доповідач: Белобров Є.П., д.мед.н., професор, МНІ, Український НДІ медицини транспорту МОЗ України, м. Одеса, Талаласв К.О., д.мед.н., професор, МНІ, ОНМедУ, м. Одеса, Шухтін В.В., д.мед.н., професор, ОНМедУ, м. Одеса, Бадюк Н.С., к.мед.н., старший науковий співробітник, Український НДІ медицини транспорту МОЗ України, м. Одеса

11.00-11.15 «Оцінка ризику впливу шкідливих факторів виробництва на стан кістково-м'язової системи моряків та робітників морегосподарського комплексу». Доповідач: Ігнат'єв О.М., завідувач кафедри професійної патології та функціональної діагностики, Заслужений діяч науки та техніки України, д.мед.н., професор ОНМедУ, м. Одеса, Прут'ян Т.Л., доктор філософії з медицини, доцент кафедри професійної патології та функціональної діагностики ОНМедУ, м. Одеса, Опаріна Т.П., к.мед.н., доцент кафедри

періоду.

Хронічний стрес відноситься до ведучих ушкоджувальних чинників, що впливають на ендокринні залози, а індивідуальне сприйняття підвищених фізичних і психічних навантажень може змінювати регуляторну функцію імунної системи і через підвищення рівня кортикостероїдних гормонів впливати на гіпоталамо-гіпофізарно-яєчникову систему (ГГЯ). У нашому дослідженні вже в першій місяць роботи молодих жінок під впливом негативних чинників відбувається активація симпатико-адреналової і гіпофізарно-надниркової систем, характерної для періоду термінової адаптації, а вже в перші роки роботи формується дисфункція ГГЯ системи. Адаптація організму до дії різних екстремальних чинників пов'язана з перебудовою діяльності його регуляторних систем. Тривала дія комплексу негативних чинників на організм і специфічні функції жінки призводить до зниження адаптаційних можливостей окремих біологічних систем. Дані клініко-гормонального обстеження у 56% жінок репродуктивного віку виявили гіпофункцію яєчників, що виявляється ановуляторними менструальними циклами, олігоменореєю, аменореєю. Порушення менструальної функції є одним з яскравих проявів дезадаптації організму в результаті хронічних ушкоджувальних дій чинників техногенного походження, до яких немає еволюційно вироблених механізмів захисту. Виникле порушення менструальної функції пов'язане з дією негативних чинників як на центральну, так і на периферичну ланку ГГЯ системи, що при тривалій ушкоджувальній дії, з урахуванням індивідуального сприйняття підвищених навантажень, є причиною функціональної ГПРЛ, дисфункції ГГЯ системи, ранньої менопаузи, зниження і передчасного виключення функції яєчників з розвитком гіпергонадотропного гіпогонадизму.

Висновки. 1. Комплекс негативних чинників зовнішнього середовища у ряді випадків набуває екстремального характеру в зв'язку тривалою і повторною ушкоджувальною дією на організм жінки, це викликає дискоординацію роботи ланок регуляції репродуктивної системи і може бути причиною розвитку синдрому ГПРЛ, зміни рівня тропних гормонів гіпофіза і більш раннього настання вікової інволюції репродуктивної системи (гіпофункції яєчників, СПВЯ, ранньої менопаузи ($42,7 \pm 0,4$ років)).

2. Порушення менструальної функції є одним з критеріїв несприятливого впливу чинників трудового процесу і навколишнього середовища на жіночий організм.

Ключові слова: репродуктивний потенціал, ушкоджу вальні чинники, умови трудової діяльності, стиль життя.

УДК 613.63/65:656.61

О. М. Ігнат'єв, Т. Л. Прутіян, Т. П. Опаріна

ОЦІНКА РИЗИКУ ВПЛИВУ ШКІДЛИВИХ ФАКТОРІВ ВИРОБНИЦТВА НА СТАН КІСТКОВО-М'ЯЗОВОЇ СИСТЕМИ РОБІТНИКІВ МОРЕГОСПОДАРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ

Одеський національний медичний університет

Останнім часом у всьому світі та Україні все більше медико-соціальне значення набувають захворювання кістково-м'язової системи, в тому числі остеопорозу. Переломи кісток займають 2-е місце в структурі інвалідності та являються головною причиною втрати працездатності. Дані наукової літератури свідчать про те, що стан здоров'я робітника на 30% залежить саме від умов праці. Тому особливу актуальність проблема остеопорозу набуває серед осіб середнього та старшого віку, що працюють під впливом шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища.

Мета роботи – оцінити вплив шкідливих факторів виробництва на стан кістково-м'язової системи робітників морегосподарського комплексу.

Метеріали та методи дослідження. З метою оцінки стану мінеральної щільності кісткової тканини проведено обстеження 3468 робітників морегосподарського комплексу Півдня України методом ультразвукової денситометрії за допомогою ультразвукового кісткового денситометра на апараті AOS-100NW, Aloka (Японія). Для оцінки лабораторних

показників стану кісткової тканини проведено обстеження 472 робітника, із них: 1 групу склали 254 робітника, які працюють у шкідливих умовах виробництва; 2-гу групу – 127 робітників, робота яких не пов'язана з дією шкідливих умов виробництва; 3 групу – 91 практично здорові особи, того ж віку.

Результати дослідження. Скринінг МЦКТ робітників Чорноморського і Одеського портів показав наявність остеопорозу та остеопенії майже у 60% випадків. Серед супутньої патології виявлена артеріальна гіпертензія, атеросклероз, остеохондроз, остеоартроз. У робітників обох груп виявлена значна поширеність дефіциту (93,7 % та 86,4 %) та недостатності D (3,9% та 10 %) відповідно.

Виявлена негативна лінійна регресія залежності рівня вітаміну D від стажу роботи ($r=-0,674$; $p=0,001$); рівня вітаміну D та тривалості постменопаузи ($r=-0,486$; $p=0,005$) та рівня вітаміну D та індексу маси тіла ($r=-0,735$; $p=0,001$).

Виявлено достовірне підвищення маркера резорбції кісткової тканини (СТх) та зниження маркера формування кісткової тканини (остеокальцину та остеопротегерину). Виявлена лінійна регресія залежності маркерів кісткового ремоделювання та рівня вітаміну D: між рівнем вітаміну D та маркером кісткової резорбції СТх ($r=-0,754$; $p=0,001$) і рівнем вітаміну D та маркером формування кісткової тканини остеокальцином ($r=0,524$; $p=0,001$).

Висновки. Неприятливі фактори виробництва виступають у ролі провокуючого і модифікуючого чинника, каталізатора природних інволютивних процесів та призводять до передчасного старіння органів і систем, в тому числі і кістково-м'язової системи різного ступеня тяжкості.

Під впливом шкідливих факторів виробництва порушуються процеси кісткового ремоделювання з переважанням процесів кісткової резорбції на тлі уповільненого кісткоутворення.

Для прогнозування, профілактики та ранньої діагностики структурно-функціональних порушень КТ усім робітникам, що працюють зі шкідливими факторами виробничого середовища, при влаштуванні на роботу або при проходженні повторних медичних оглядів доцільно оцінювати всі фактори ризику остеопорозу та проводити скринінгову ультразвукову денситометрію, а для своєчасної діагностики дефіциту та недостатності вітаміну D – рівень 25-гідроксивітаміну D.

Ключові слова: шкідливі фактори виробництва, остеопороз, вітамін D.

УДК 616.5-002.51-07-08: 613.62

О. М. Ігнат'єв, Н. А. Мацегора

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ТУБЕРКУЛЬОЗУ В УКРАЇНІ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПАТОЛОГІЇ ТА ДОЦІЛЬНІ ШЛЯХИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ

Одеський національний медичний університет

Author's Information

Мацегора Н.А. ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-1317-6190>

Вступ. Найчастішим і найважчим ускладненням пневмоконіозів є туберкульоз. За МКХ-Х перегляду пневмоконіоз, пов'язаний з туберкульозом, маркірується як (J65). За оцінкою ВООЗ щорічно у світі 10 млн. людей уперше хворіють на туберкульоз і 1,5 млн осіб помирає від нього.

Одним із важливих проблемних питань у контролі за туберкульозом в Україні є постійне збільшення захворюваності та смертності від ко-інфекції, що включає лікарсько-стійкий туберкульоз (ЛС-ТБ) та вірус імунодефіциту людини (ВІЛ) [Ю.І. Фещенко та співав., 2022].

Мета роботи: вивчення чинників ризику формування важкого коморбідного стану,

**МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД У
ВЕДЕННІ ПАЦІЄНТІВ ІЗ
ПРОФЕСІЙНОЮ ТА ПРОФЕСІЙНО
ОБУМОВЛЕНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ В
УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ»**

.....174

**MATERIALS OF THE SCIENTIFIC AND
PRACTICAL CONFERENCE WITH
INTERNATIONAL PARTICIPATION
"INTRADISCIPLINARY APPROACH IN
THE MANAGEMENT OF PATIENTS
WITH OCCUPATIONAL AND
OCCUPATIONALLY RELATED
PATHOLOGY IN WARTIME
CONDITIONS"**

.....174

ІНФОРМАЦІЯ

.....199

INFORMATION

.....199